

Sammendrag av Ung i Longyearbyens/ungdomsvirksomhetens ansvarsportefølje pr. desember 2013

1. Ung i Longyearbyen / ungdomsvirksomheten består av

- Ungdomsklubben
- Selvstyrt ungdomshus
- Ungdomsrådet
- UKM
- Camp Svalbard
- LYB LAN
- 25 – 30 arrangementer, tiltak og prosjekter
- Tverrfaglig samarbeid og koordinering av ungdomstilbud

Ung i Longyearbyen jobber aktivt for å tilrettelegge og gi ungdommen en meningsfull og positiv tilværelse i Longyearbyen. Det begrensede og omskiftelige ungdomsmiljøet, stedets isolerte beliggenhet, isbjørnfarene utenfor bosettingen og det harde klimaet, gjør at det på mange måter er spesielt å vokse opp i Longyearbyen. Gjennom ungdomsklubben, selvstyrt ungdomshus, ungdomsrådet og aktiviteter i regi av Ung i Longyearbyen tilbyr vi arenaer hvor ungdommen kan organisere egen fritid, prøve ut ferdigheter, finne sitt talent og samles i uformelle nettverk.

I 2013 har det vært gjennomført 30 enkeltstående arrangement i tillegg til faste åpningstider på ungdomsklubben og UHU (selvstyrt ungdomshus). Aktivitetene spenner fra store prosjekter som Camp Svalbard, UKM (ungdommens kulturmønstring), Sirkus Svalbard og LAN til enkeltstående kvelds- og helgearrangement. For at ungdomstilbudet skal oppfattes som godt og interessant av ungdommen, forutsetter det at vi er endringsdyktige og kan tilpasse oss ungdommens interesser, verdier og prioriteringer.

Ideen med Ung i Longyearbyens arbeid er at det skal være kort vei fra idé til igangsettelse og gjennomføring. På denne måten sikrer vi ungdommens medvirkning ved at de kan foreslå aktiviteter som blir gjennomført. Dette skaper motiverte ungdommer som ser at de kan være med å påvirke tilbudet i Longyearbyen. Vi på vår side kan gripe tidlig inn og sette inn strakstiltak når vi ser at enkeltungdommer eller deler av ungdomsgruppa trenger ekstra oppmerksomhet, aktivitet og oppfølging.

Vi ser den samme tendensen i Longyearbyen som ellers i landet at målgruppa tilbringer mye tid på sosiale medier, hjemme. Vår største konkurrent har blitt smarttelefonen. Vi som jobber med ungdommene må være kreative og «snu oss i lufta» for å møte disse utfordringene. Vi må tilby aktiviteter og arrangementer som er basert på det de brenner for. Ofte har de ikke så mange ønsker. Da må tilbudet

balanseres mellom å gi dem det de vil ha, og samtidig presentere nye aktiviteter de ikke visste de interesserte seg for.

Vi erfarer at vi ikke utelukkende kan tenke forebygging i ungdomsarbeidet, men også sørge for at ungdommenes kultur- og fritidsopplevelser har en egenverdi som uttrykk for ungdomskulturen - fordi opplevelsene er viktig for dem her og nå. Bakteppet må ha flere nyanser enn anti-mobbing, anti-vold, anti-rus osv.

Stikkord som medbestemmelse og nytenkning kan på den måten bidra til å utvikle interesse, økt selvtillit og en positiv identitet. Det de opplever hos oss legger føringer for vei og verdivalg senere.

Tilbudet til ungdom i Longyearbyen skal representere mangfold og variasjon. Vi har likevel en utfordring med å nå alle, og vi jobber med å legge til rette for aktiviteter rettet mot den gruppen ungdommer som ikke deltar i faste aktiviteter. I sommer arrangerte vi for andre gang "Ung i Lyb i sommer". En ny satsing med aktiviteter for å de som ikke reiste på sommerferie. Sykkeltur, hundegårdsbesøk, filmkvelder, grillfest og sammenkomster på ungdomsklubben ble gjennomført med varierende deltagelse gjennom sommeren. Som en del av det rusforebyggende arbeidet holdt vi også UHU åpent hele sommeren og arrangerte åpent hus på ungdomsklubben én lørdag per måned gjennom hele året.

Camp Svalbard ble i 2013 arrangert for femte gang, denne gangen i Ymerbukta. Campen er et samarbeid mellom Ung i Longyearbyen, Sysselmannen på Svalbard, næringslivet og lokale lag og foreninger. 45 deltakere er sammen i et annerledes miljø, på tvers av alder. Målet er at ungdommene skal oppleve glede og mestring i naturen, under trygge forhold. Deltakerne får prøve seg på spennende og utfordrende friluftslivsaktiviteter i Svalbardnaturen, veiledet av kompetente instruktører. Campen varer i tre dager.

I tillegg til Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken er **UKM** den største offentlige satsingen på kultur for ungdom. I Longyearbyen ble arrangerte vi UKM for ellefte år på rad. UKM inspirerer til aktivitet, kreativitet og egenutfoldelse. Over 20 000 ungdommer over hele landet deltar på UKM. I Longyearbyen prøver vi å gjøre maksimalt ut av UKM for å gi de unge en solid og verdifull erfaring og opplevelse. Vi har medvirkende ungdommer i alle funksjoner på, foran og bak scenen: lys, lyd, scenearbeidere, nettedaksjon, markedsføring, sminke, musikere, dansere, fotografer, kunstnere og filmskapere. UKM har gjennom ti år vært et svært populært tiltak som holder ungdommen i aktivitet over lengre tid.

Selvstyrt ungdomshus er et eget hus for ungdom i alderen 16 – 20 år (videregående skole). Ved siden av å være et daglig aktivitets- og oppholdssted for medlemmene, blir huset brukt til andre arrangementer i ungdomsregi, blant annet konserter, workshops og fester. Ungdomshuset er en arena hvor ungdommen selv har all innflytelse på hvilke aktiviteter de vil og kan delta i. Medlemmene av huset tar selv ansvar for deler av husets drift, aktiviteter, egen trivsel, avtalte regler, husets inventar og deler av økonomien. Ungdomshuset krever imidlertid engasjerte ungdommer som kan bruke mye tid på organisering og delaktighet. Vi jobber kontinuerlig med å finne en struktur som fungerer uavhengig av hvilke ungdommer

som bor i byen. Selvstyrt ungdomshus er et godt eksempel på at de unge tar ansvar når de får muligheten og blir ansvarliggjort.

Et av de viktigste tilbudene til ungdom i Longyearbyen ved siden av organiserte aktiviteter, er **ungdomsklubben**. Klubben er et samlingssted for all ungdom fra 5. klasse opp til 18 år. Ungdomsgruppa fordeler seg mellom junior (5. til 7. klasse) og senior (8. klasse til 18 år). I Longyearbyen har ungdomsklubben en unik posisjon. Vi har høyt kvalifiserte medarbeidere og mange brukere. Det er en kulturforankret ungdomsklubb der det er rom for både avslapping og aktivitet. Ungdomsklubben er en aktiv aktivitetsskaper og spiller en sentral rolle i det totale tilbudet som Ung i Longyearbyen representerer.

Longyearbyen ungdomsråd primære oppgave er å ivareta ungdommens interesser og sikre dialogen mellom ungdommen og lokalstyret. De møter også med en representant i lokalstyret og dets underutvalg og foretak. Representantene er med å påvirker det som skjer hos oss, og de opplever at de har reell innflytelse. De er vår referansegruppe og høringsinstans i alt vi arrangerer, tilrettelegger og produserer for målgruppa. I løpet av året har ungdomsrådsrepresentanter deltatt på ungdommens fylkesting i Troms. Vi har en representant som sitter i fylkestinget. Ungdomsrådet har de siste to årene engasjert seg i vår lokale ruspolitisk handlingsplan, lokalsamfunnsplan og psykisk helsevern.

Arrangementer

For at ungdomstilbudet skal oppleves som attraktivt for målgruppa gjennomføres det skreddersydde arrangementer og tiltak basert på ungdommens ønsker og våre ideer. Eksempler på dette er LAN, Ut & Kjør, Sirkus Svalnardo, konserter, workshops, pilotprosjektet Camp Svalbard vinter. Disse arrangementene skal ha en form og innhold som appellerer til ungdom. Det sikres gjennom høy kvalitet i alle ledd og ungdommens aktive medbestemmelse. Suksesskriterier er blant annet arrangørkompetanse og sterk målgruppeorientering.

Målsetting for virksomheten

Overordnet mål: å utvikle interesse, selvtillit og positiv identitet.

Ung i Longyearbyen skal:

- Stimulere til aktivitet, deltakelse, medbestemmelse og tilhørighet.
- Øke ungdommens nysgjerrighet, kreativitet og nytenkning.
- Gjenspeile og fremme ungdommens interesser.
- Skape samfunnsbevisste og ansvarlige ungdommer
- Gi ungdom innflytelse i Longyearbyen.
- Samarbeide med flere instanser i Longyearbyen.

2. Voksenrollen/de ansatte i ungdomsvirksomheten/ Ung i Longyearbyen

Våre ungdomsarbeidere og klubbmedarbeidere -

- inspirerer og motiverer ungdommene
- ansvarliggjør ungdommene
- er tydelige voksenmodeller med fokus på grensesetting
- er klare på sine holdninger på tema som språkbruk, nettvett, mobbing og rus
- er initiativrike, utadvendte
- er lyttende
- er gode veiledere
- ser hver enkelt ungdom
- har blikk, sans og omsorg for ungdommene

Refleksjoner

- Hvordan komme i posisjon og bevare posisjonen og tilliten hos de unge?
- Hvordan være tydelige voksenpersoner med integritet og klare holdninger?
- Hvordan sette grenser?
- Hvordan være lyttende og observerende?
- Hvordan veilede ungdommene?
- Hvordan oppfører vi oss i en by der ungdomsklubben, ungdomshuset og utestedene ligger i samme gate?

2.1 Tema på interne fagseminar:

- konfliktløsning
- mobbing
- hvordan være ungdomsarbeider på sosiale medier
- ungdom med ADHD
- forebyggende arbeid mot rus og ungdomskriminalitet

I perioden 2011- 2013 har vi lagt til rette for å heve de ansattes kompetanse gjennom deltakelse på følgende kurs og temamøter:

- Temamøte varsling ved mistanke om vold og overgrep, 2013
- Temakveld unge og rus, 2013
- Taushetsplikt og meldeplikt innen offentlig sektor, 2011
- SMART- byggesteiner mot depresjon, 2011
- Betydningen av tilknytning – Ta lappen på å ha barn, 2011

3. Tverrfaglig forebyggende arbeid

For å utvikle og gjennomføre tiltak for å begrense og redusere risikofaktorer i de unges liv, trekker vi inn flere instanser og arenaer. Våre nærmeste samarbeidspartnere i dette arbeidet er forebyggende avdeling hos politiet/sysselmannen, skolen, helsesøster, foreldregrupper/foresatte og barne- og familietjenesten. I tillegg trekker vi inn frivillige lag og foreninger, UNIS, ANG, næringslivet og enkeltpersoner.

Det kontinuerlige forebyggende arbeidet har vi forankret gjennom ukentlige møter i ungdomsvirksomheten der vi diskuterer miljøet i ungdomsgruppen, identifiserer behov og drøfter oppfølging og oppmerksomhet rundt enkeltindivid.

Månedlig har vi statusmøte med helsesøster. Tilsvarende møter vi team 2 og 3 på skolen der vi treffer alle lærere i 5. – 10. trinn. I det forebyggende arbeidet skal det fra ungdomsvirksomhetens side være kort vei fra identifisering av problem til handling og innsats.

Vi var tidligere en del av Forebyggende forum, koordinert av barne- og familietjenesten. Forebyggende forum har imidlertid ligget i dvale de siste to-tre årene. Vi har i mellomtiden funnet samarbeidsformer på tvers av instanser.

På tiltaksnivå har vi i løpet av det siste året gjennomført følgende forebyggende aktiviteter:

Forebyggende tiltak på individnivå/enkeltpersoner i samarbeid med helsesøster. Ved behov.
Markering av verdensdagen for psykisk helse i samarbeid med helsesøster. Tidspunkt: 10.10 2013. Fra bekymring til handling ref. bekymringsmelding oktober 2013
- Ung i Lyb i sommer er aktiviteter og arrangementer for de ungdommene som ikke reiser på ferie til fastlandet.
- Prøveprosjekt i samarbeid med utestedene i Longyearbyen, politiet og ungdom over 18 år. Ved å gi «18+»-ungdommene tilgang til byens utesteder kunne man begrense private fester. Tidspunkt: desember 2012 – juni 2013.
-Egne temakvelder for gutter og jenter som omhandler grensesetting, rus, selvtillit, kropp, sex, kosthold og veivalg. Et samarbeid med politiet og sykehuset. Tidspunkt: februar 2013.
- Lørdagsklubb åpen ungdomsklubb på lørdager. Vi så i 2012 og 2013 en ny tendens med noe økt festing blant ungdommene i Longyearbyen. For å utsette tidlig rusdebut i målgruppen satte vi inn flere helgearrangement. Vellykket satsing. Tendensen har endret seg, men vi opprettholder tilbudet.
- Ut og Kjør – langsiktig samarbeid med forebyggende avdeling hos sysselmannen/politi og Røde Kors om holdningsskapende snøscooterkjøring, skredkunnskap og atferd i felt. Tidspunkt: februar – april 2013. Gjentas årlig (het

tidligere scootermekk).
- « Jentescooterkveld » samarbeid med Svalbard snøscooterutleie. Tidspunkt: februar 2013.
-Tiltak for å få økt deltakelse blant minoritetsspråkelige ungdommer på våre arrangementer. Blant annet ved bruk av to-språklige lærlinger innen barne- og ungdomsfaget. Minoritetsspråkelige ungdommer har blitt «håndplukket» til å delta på Camp Svalbard og UKM.
-Tiltak rettet mot enkeltungdommer som har falt utenfor ungdomsgruppa: blant annet veiledning, samtaler, tilrettelagte oppgaver på ungdomsklubben og hundegårdssopplegg.
-Ungdomsrådets holdningskampanje Unge holdninger . Ungdom veileder ungdom. 2012/2013.
-Tiltak om felles innetider for ungdom i 8. trinn. Samarbeid med foreldregruppa og foresatte etter enkelthendelse med alkoholbruk blant enkelte 8. klassinger.
- Ungdata. Rus-undersøkelse i samarbeid med helsesøster, barne- og familietjenesten, skolen og KORUS Nord. Tidspunkt: februar-mars 2013.
-ulike tiltak for å redusere bruk av snus på UHU og ungdomsklubben. Høst 2012, vår 2013. - melding til alle foresatte i 6. – 7. trinn om funn av snus på ungdomsklubben - orientert butikken og kiosken - dialog med politiet om langing av snus - allmøte for junior og senior
- Utarbeidelse av rutinebeskrivelse for varsling ved mistanke om vold og/ eller overgrep mot barn og unge i samarbeid med barne- og familietjenesten, helsesøster, politiet og barnehagekonsulent. Tidspunkt: 2012-2013.
-Fokus på nettmobbing i samarbeid med politiet etter at ungdommer hadde laget en mobbe-blogg. Bloggen ble blokkert etter én dags publisering. Februar 2013
Camp Svalbard 2009- 2012 besøk av forebyggende avdeling hos politiet/sysselmannen. Foredrag og dialog om valg i livet, grensesetting, mobbing, nettvett. Målet med dette har i tillegg til temaene vært å ufarliggjøre politiet og senke terskelen for å ta kontakt
Alternativer til fest der alkoholdebut kan oppstå <ul style="list-style-type: none"> - 1. mai Russedåp på ungdomsklubben (alternativ til privat arena) - 17. mai - Påsken

4. Videre arbeid

Longyearbyen lokalstyre har i 2013 gjennomført ungdomsundersøkelsen «Ungdata» i samarbeid med Kompetansesenter Rus Nord-Norge (KoRus Nord). Undersøkelsen er gjennomført blant ungdom på ungdoms- og videregående trinn på skolen, med en svarprosent på 90. Undersøkelsen tok for seg tema som helse og trivsel, tobakk og rus, skole og fremtid, risikoatferd samt vold og fritid. KoRus Nord har hatt mest fokus på de to første temaene. Resultatet viser i grove trekk at ungdommene i Longyearbyen debuterer med alkohol tidligere en jevnaldrende på fastlandet og at totalkonsumet i løpet av et år ligger vesentlig høyere enn landsgjennomsnittet. Undersøkelsen viser også at «andelen unge som rapporterer om at de er ganske mye eller veldig mye plaget av ensomhet og ulike psykiske plager er noe høyere på Svalbard enn ellers i landet. Svalbard-elevene i videregående rapporterer dessuten i større grad om psykiske plager, sammenlignet med fastlandet. Det er en betydelig overvekt av jenter som rapporterer slike plager- spesielt i alderen 16-19 år» (hentet fra oppsummeringsrapporten av Ungdata, av T. Aalmen- KoRus Nord).

I etterkant av undersøkelsen i 2013 har skolen, i samarbeid med andre, iverksatt det rusforebyggende programmet «Unge og Rus». Det finnes ingen enkle løsninger eller enkle tiltak for å gjøre noe med denne trenden, men ulike fagfolk og instanser som jobber med barn og unge i Longyearbyen, samt politikere er enige at dette er noe en må sette fokus på og jobbe langsiktig med.

Svalbard og Longyearbyungdommen var hardt rammet i forbindelse 22. juli 2011. Det er vanskelig å si om funnene i årets ungdomsundersøkelse når det gjelder psykisk helse, er en direkte eller indirekte konsekvens av dette. Det er likevel ikke utenkelig. Lov om helse og omsorgstjenester er ikke gjort gjeldende på Svalbard og Longyearbyen er således uten eget psykiatrisk tilbud. Det har ved flere anledninger blitt diskutert om Longyearbyen likevel burde hatt et slik tilbud, da en erfarer at det er et behov for psykiatrisk oppfølging hos noen barn og unge. Det har vært drøftet og det er et ønske om at Longyearbyen hadde hatt et permanent psykologtilbud. Dette er foreløpig ikke godt nok utredet eller avklart med tanke på blant annet organisering og økonomi.

Som et enkelttiltak for å bevisstgjøre og sette fokus på barn og unges psykiske helse, har vi invitert psykiater Finn Skårderud til Longyearbyen for å holde foredraget *Folkeopplysning om mentalhygiene med fokus på vanlige belastninger i en ungdoms liv.*

For å nå hele målgruppa tenker vi oss en to-delt seanse fordelt mellom

1. møte med ungdom i klassesituasjon på ungdomsskole og Videregående skole
2. temamøte på ettermiddag- kveldstid for foreldre/ voksne og ansatte som jobber med barn og unge

Det er tenkt et temamøte for ungdom og et temamøte for foreldre/ voksne/ ansatte som jobber med barn og unge.

Mari Tefre
16.12.2013